

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. július 14.

146. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Viale dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskocka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

ÁLTALÁNOS SZTRÁJK ELŐTT.

Közeledünk az általános sztrájk felé. A Magyar-horvát hajóstársaság megszüntetett minden összeköttetést a sztrájkoló kapitányokkal és gépészekkel, akik most már tagjai a szocialista pártszervezetnek s onnan részesednek a szükséges támogatásban. A szocialisták végrehajtó bizottsága nem riad vissza attól sem, hogy általános sztrájkba kergesse a várost. S ezt nem is hosszú várakozás után, hanem menten meg akarja tenni, ha a kapitányok, tisztok és gépészek kívánságait csütörtökig nem teljesítik.

Az általános sztrájkban ebben az esetben nincs helye. Akkor sem volt, amikor a Magyar-horvát hajóstársaság fűtői harcoltak bérük fölemelése érdekében.

Mikor életbevágó kérdésekről van szó, a melyek az egész proletárság érdekeinek a megvédését eredményezhetik, akkor következik az utolsó ütőkártya az általános sztrájk.

Ebben az esetben azonban száztíz ember harcáról van csupán szó. Száztíz ember harcol a tőke ellen s minden oldalról támogatásban van része. Mire való itt akkor az általános sztrájk, amely az egész várost sújtja s Fiume összes kereskedelmi köreinek okoz kiszámíthatatlan károkat? Sőt, magának a munkásnak is, aki sztrájk idejére nem kap munkadíjat.

A Magyar-horvát hajóstársaság kapitányai tisztjei és gépészei általános sztrájk nélkül is küzdhetnek a maguk igazáért s elég, ha azt az erkölcsi és anyagi támogatást élvezik, a melyben eddig is részüik volt.

Az általános sztrájk alkalmazása ebben az esetben elsősorban a sztrájkoló kárára volna. Mert az a rokonszenv, amely küzdelmüket kísérte, nyomban elvész s a közönség ellenük fordul.

Erre különösen tekintettel kell lenniök a sztrájkolóknak, akik birnak annyi érzékkel, hogy meg tudják állapítani, hogy mi a célszerű az ő szempontjukból.

A szociáldemokrata párt helyi végrehajtó bizottsága is helytelenül teszi, ha oly gyakran igyekszik kihasználni az általános sztrájkban gyökeredző erőt és pressziót. Nem gondol arra, hogy ebből az általános sztrájkból egyszer nagyon elkeseredett harc kerekedhetik, amely alkalmas arra, hogy a szocialisták erejét gyöngtse a jövő akció képességre hátrányos befolyással legyen.

A magunk részéről a végrehajtó-bizottság soha sem tapasztalhatott elfogultságot, amikor jogos érdekekről, fontos kérdésekről volt szó, nem egyszer védjük az igazat s hogy mennyire szívünkön viseltük a proletárság sorsát, bizonyítják azok a közleményeink, amelyek általános tejszettel találkoztak. A fentiek megírására is csak az igazság iránt való ragaszkodásunk ösztökél.

Az általános sztrájk most igazságtalanul csapna le s olyanokat sújtana, akik ártatlanok, akiknek semmi befolyásuk nincsen, hogy a helyzetben más fordulatot teremtsenek. Éppen ezért, fontolják meg jól, mielőtt erre a lépésre véglegesen rászánják magukat. A tőke ellen így nem lehet harcolni, mert a kétélű fegyver bajt hozhat azokra, akik azt kezelik. Már most hallatszanak olyan hangok, amelyek általános sztrájk esetén a kizárások eljövételét hirdetik.

Hogy azután mi következik, azzal tisztában van mindenki, aki a munkásmozgalmak fázisairól behatóbb megfigyeléseket tud tenni.

Támogassák a fiumei szocialista munkások a sztrájkoló kapitányokat és gépészeket minő anyagilag, mind erkölcsileg, de az általános sztrájktól óvakodjanak.

A legújabb eseményekről az alábbiakban számolunk be:

Eredménytelen közbenjárás.

Vio Ferenc dr. polgármester szombaton délután közölte a sztrájkoló kapitányokkal, tisztokkal és gépészekkel a Magyar-horvát hajóstársaság igazgatóságának a döntését, amely szerint a társaság abban az esetben hajlandó az alkalmazottakkal tárgyalni, ha azonnal munkába lépnek.

A kapitányok, tisztok és gépészek testületi délután tartott ülésükön visszautasították az igazgatóság ajánlatát. A társaság leveleit, amelyekben az elbocsátásról tudatják őket, nyugodtan fogadták. A sztrájkjótán teljes nyugalom uralkodik. A sztrájkolók a legnagyobb békecségekben néznek a jövő elé.

Szterényi közbenjár.

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter távollétében válaszolt a fiumei kereskedők és iparosok egyesületének táviratára. Az államtitkár válasza a következő:

„A magyar-horvát társaságnál kiüthött sztrájk ügyében hoztam intézett táviratára értesitem, hogy a magam részéről is minden intézkedést megtettem az iránt, hogy a beszüntetett forgalom mielőbb helyreállítsassék. A miniszter helyett Szterényi államtitkár.”

A távirat azonban nem valami nagy megnyugtatóst keltett, mert az általános sztrájk réme egyre kísért s aligha sikerül azt megakadályozni, ha csak a Magyar-horvát hajóstársaság a békéltető tárgyalások fonalát újra föl nem veszi.

Egy parancsnok — a sztrájkrol.

A Magyar-horvát hajóstársaság egyik parancsnoka, aki a velencei járatokban végez szolgálatot, ma érdekes nyilatkozatot tett munkatársunk előtt. A nyilatkozat új oldalról világítja meg a mozgalmat s éppen ezért itt ismertetjük.

Munkatársunk kérdésére, hogy meddig tarthat a sztrájk, a következőket válaszolta:

— Bizonytalan. Az én impresszióm az, hogy rövid időn belül minden rendben lesz. A fizetésekkel a társaság lesz engedékeny, a fegyelmi bíróság létesítésében mi engedhetnénk valamit. Mert tény, hogy ilyen csak egy oszt-

rak társaságnál létezik s ott is más formában.

Arra a kérdésre, hogy milyen alaptól indul ki a fizetés általuk követelt rendezése, ezt a választ adta:

— Az osztrák Lloyd hajóstársaság fizetési módzatait vettük alapul. Ezek nem lehetetlen fizetések, mert különben az osztrák Lloyd sem fogadta volna el őket. Hogy egy kis számbeli kimutatással is szolgáljak, a következőkben ismertetem a fizetési követeléseinket.

Hajóstisztek I. évben	180 korona
„ II. „	200 „
„ III. „	240 „
„ IV. „	240 „
„ V. „	260 „
Kapitányok II. oszt. I. évben	280 „
„ „ „ II. „	280 „
„ „ „ III. „	300 „
„ „ „ IV. „	300 „
„ I. „ I. „	330 „
„ „ „ II. „	330 „
„ „ „ III. „	360 „
„ „ „ IV. „	360 „
„ „ „ V. „	400 „

A memorandumban megjelöltük az előléptetések időpontját is.

A gépészek kívánságai a következők:	
Első gépész két éven át havi	310 korona
„ „ második éven át havi	330 „
„ „ négy év után	360 „
Gépészek két év után	250 „
„ „ második két évben	270 „
„ „ négy év után	290 „
Másodgépészek két éven át	180 „
„ „ második két évben	210 „
„ „ négy év után	210 „

Az után így folytatta:

— Lássá, a legmagasabb kapitányi fizetés 400 korona. Ezt a leghosszabb szolgálat után érheti el az ember s ennél többre nem is viheti. A gépészeknek a legmagasabb fizetése 360 korona, ellenben szerények a minimális fizetési igények is. Azt akarjuk, hogy mindnyájan tisztességesen megéljünk s ne kelljen minduntalan anyagi bajokkal bibelődniük. A néhez tengerészeti szolgálatért ez megillet bennünket.

Az általános sztrájkrol így nyilatkozott:

— Az általános sztrájkot nem helyeslem. Ez csak árthat nekünk s főképpen azért helytelen, mert azokat sújtja, akik teljesen ártatlanok. A kartársaim, azt hiszem, másként vélekednek, de az én meggyőződéseim szerint nem volna szabad a városra rázudítani ezt a gazdasági csapást.

Az érdekes nyilatkozatot minden megjegyzés nélkül adtuk közre abból kiindulva, hogy igazságos véleményre egy ügyből csak akkor formálhatunk, ha mind a két felet meghallgatjuk.

Beharangozó.

Az általános sztrájk előhírnöke az a kiáltvány, amelyet a fiumei szocialista párt végrehajtó bizottsága bocsátott ki. A kiáltvány arra szólítja fel a fiumei munkásokat, hogy legyenek szolidárisak az érdekeikért küzdő tengerészekkel.

Ujabb elbocsátások.

A Magyar-horvát hajóstársaság tisztjei sorra járták a hajókat s a segéd személyzetet és a hajópincéket s megkérdezték, hogy ha más kapitány jön a hajóra, megmaradnak-e a szol-

gálatban. A segédzemélyezethez tartozók közül igen sokan mit sem sejtve kijelentették, hogy nem, mire a társaság elbocsátotta őket.

Haditengerészek keserve.

Munkatársunk beszélgetett a postai szolgálat teljesítésére iderendelt torpedóhajók több legényével. Meglepő volt, hogy a hadfiak mindről kitűnően vannak informálva s keserűen panaszkodtak, hogy őket sztrájk törés céljaira akarják felhasználni. Persze, a derék hadfiak nem mehetnek tovább a keserű panaszkodásnál, mert a parancs az első s az tiltja az engedtlenséget.

Elindult az első hajó.

A Magyar-horvát hajóstársaság „Maros” gőzöse ma délelőtt Minach Antal révbiztos vezetésével utnak indult. A városban az a hír terjedt el, hogy a hajó a forgalom lebonyolítását kezdi meg. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, mert a hajót a kikötőből egy bójához vezették.

Sztrájkolók értekezlete.

A kapitányok, tisztok és gépészek testületei ma délelőtt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a munkaadók ligáját fölkerik a közbnjárásra. A munkaadók szövetsége délelőtt 11 órakor tartott ülésen tárgyaltak is ez ügyben, de eredményről semmi hír nincsen.

A kormányzó is közbenjár.

Nákó Sándor gróf kormányzó, aki ma délelőtt érkezett meg Fiuméba, nyomban a megérkezése után referátort magának az eseményekről, magához kérte Denk Árpádot és még több szakférfiut. Később Copaitich Zsigmonddal és Cheracci Antallal, a Magyar-horvát hajóstársaság igazgatóival tanácskozott. A tanácskozás eredményéről semmi hír nem szivárgott ki.

Öríztenek a hajókat.

A Fiuméba rendelt negyvenhat tengerész katonára parancsot kapott, hogy ha a kapitányok és gépészek sztrájkja csütörtökig nem ér véget, beosztatnak külön-külön a társaság hajóinak az őrzésére.

Egy botrány epilógusa.

— A szerkesztő ur „elégíttele.” —

A fiumei bíróságnál ma egy pör tárgyalásának kellett volna kezdődnie. A pört egy a kormány által szubvencionált magyarfaló sajtó termék szerkesztője indította egy magyar királyi állami tisztviselő ellen, aki egy utcai megtámadtatás alkalmával védekezés közben alaposan helyben hagyta.

Marcuzzi Emil a Voce szerkesztőjeminde- nütt ott szokott lenni, ahol magyarokat akarnak bántalmazni. Hogy ott mit keres: nem tudjuk. A dolog semmi esetre sem világos. No de ezt a dolgot nem kutatjuk. Marcuzzi Emil kikapott. A szemüvegét az orrán törték szét, amiről a bírósághoz benyújtott orvosi látlelet tanuskodik. Az előzményeket nem akarjuk itt újból leírni, hiszen olvasóink előtt ismeretes az egész. Marcuzzi Emil az eseményről másnap egy hazugságtól hemzsegő tudósítást írt, ráfogta a postatisztekre, hogy a konfliktust azzal idézték elő, hogy illetlenül viselkedtek.

Marcuzzi erre összesen négy lovagias ügyet kapott. Elsősorban Miksich Gusztáv provokáltatta, aki egyébiránt Marcuzzi elpáholója volt. Marcuzzi, mint annak idején megirtuk, nem merete a szennyeseit vásárra vinni s az újságlepedőbe burkolódzott — s nem állt helyt az írásért. A második postatisztviselő provokálására haladékat kért. Megkapta.

Egy héttig tartott a halasztás, míg végre egy napon a feleknek délután 2 órakor össze kellett volna ülnök. Az egyik segéd elfoglaltsága miatt azonban a segédek közös megállapodással nem 2, hanem 6 órára tűzték ki a tárgyalást. Hat órakor Marcuzzi segédei azonban nem jelentek meg, hanem megjelent Marcuzzi egy megbízottja, aki az ő nevében kijelentette, hogy Marcuzzi ur nem áll rendelkezésükre, minthogy ő két órakor akarta befejezni az ügyet, hogy a párbaj 3 órakor megtörténjék. (Ugy látszik, pompásan ismeri a párbajkodexet.) Ezzel megtörtént Marcuzzinak nem tudjuk hányadszori diszkvalifikálása.

Marcuzzi azonban másként akart bosszút állni a megveretésért. A bírósághoz fordult és testi sértés miatt pört indított Miksich postatisztviselő ellen. A pört ma kellett volna tárgyalni Burgstaller bíró elnöklésével, de Marcuzzi ur, a felperes nem jelent meg a tárgya-

lison, mire a pört beszüntették. Ugy látszik, Marcuzzi érezte, hogy a bíróság előtt valami nem tiszta dolog fog kipattanni. A vádlott és a tanúk azonban így is elégedetten távoztak, mert a „szerkesztő” ur nem tudta tisztára mosni a szennyesét.

Most azután az ügy majdnem teljes befejezést nyert volna, ha nem következnek a sajtópör, amit a postatisztviselő ellen indítanak ismert rágalmozó cikke miatt.

A postatisztviselő ellen intézett támadás tehát úgy végződött, hogy a „szerkesztő” ur elintézetlen ügyei ismét szaporodtak egy egész garmadával. Ez pedig cseppet sem meglepő addig, amíg ebben túl nem szárnyalja capo redattore-ját, Fiume országgyűlési képviselő-jét, aki szintén így szokta „elintézni” az ügyeit.

UJDONSÁGOK.

A peilengér.

Az eddigi végrehátsási eljárás egyik legbarbárabb rendelkezése az volt, hogy az árverési hirdetménybe bele kellett venni a végrehajtást szenvedett adósnak a nevét. Az a hirdetmény a legtöbb esetben bele került a hivatalos lapba, onnét pedig a napilapokba is. Ilyképpen a hitelező és az adós magánügye teljesen ok nélkül a legtágabb nyilvánosság elé jutott.

Minden embernek, akinek semmi köze sem volt hozzá, tudnia kellett, hogy ekkor-meg ekkor árverezni akarnak egy embert, akinek az egyetlen nagy bűne, hogy többnyire tőle nem függő okok miatt nem tudta egészen pontosan teljesíteni hitelezőivel szemben való kötelezettségét. E miatt még nem érdemelte meg, hogy mindenkinek prédája legyen a neve, hogy árverési hirdetményben peilengére állítsák.

Ennek a barbár kegyetlenségnek alaposan véget vet a végrehátsási reform novellának az az intézkedése, melyet az igazságügyi bizottság javaslata alapján elfogadott a képviselőház.

Ezentul az árverési hirdetményből mindig kimarad az adós neve, csakis azt jelzik a mire az árverések megtartása céljából szükség van: az adós lakását.

Nem lesz adós az országban, aki ne őszinte örömmel fogadná ezt a humaniást. Elég baj az, ha névtelenül árvereznek valakit. Ezt a bajt még kipellengérezéssel is tetézni oly megszegyenítés, melyre kényszerhelyzetbe jutott szegénység — és tulnyomórészt erről van szó — egyáltalában nem szolgáltat rá.

A peilengér, mint büntetés, rég kiment a divdtból. Csak a végrehátsási eljárásban ragaszkodnak még hozzá. Most végre onnan is eltűnik és csak öröm támad a pusztulása nyomán.

— **Uj honpolgár.** Lengo Armin hajógépész szombaton tette le a magyar állampolgári esküt Vio Ferenc dr. polgármester előtt.

— **Hadihajónk utja.** Távirati jelentés szerint a „Franz Josef I.” hadihajó Cifuba érkezett, ahol 7 napig marad. A hajón minden rendben.

— **Uj kivándorlási bank?** Az új kivándorlási törvény, amely a régi kivándorlási törvénynek korrekturája, egyik szakasza azt mondja, hogy a kivándorlók pénzét egy magyar pénztintézet vagy egy alapítandó kivándorlási pénztintézet kezeli. A kivándorlási törvényjavaslatnak ez a passzusa feltűnést keltett, mert tudvalevő, hogy körülbelül egy esztendő előtt alakult Newyorkban egy magyar-amerikai bank, melynek igazgatóságában elég jónévű amerikai polgárok ülnek. Ez a bank kizárólag azért alakult, hogy a magyar kivándorlók és visszavándorlók pénzügyeiket lebonyolítsa. Ha e hírek igazat mondanak, úgy az amerikai magyar bank elég jó üzleteket csinál és érdeme az, hogy a Norddeutscher Lloyd kezéből igyekszik kivenni a magyarok pénzét, ami azért bir fontossággal, mert ilyenformán a magyar kivándorló nincs odaláncolva a német hajóvállalathoz. Ismételjük, hogy az új kivándorlási törvényjavaslat nem vett és nem is akar tudomást venni a szóban forgó bankról. Ezt látszik igazolni ifj. Madarász országgyűlési képviselőnek, a munkásügyi bizottság előadójának a vállalkozása is, aki — hir szerint — legköze-

lebb Newyorkba utazik, hogy az ottani pénzügyi körökkel érintkezésbe lépjen egy kivándorlási, illetve egy magyar-amerikai bank alapítása dolgában. Ifj. Madarász Józsefet vállalkozásában a belügyminiszter is támogatja.

— **A kormányzó megjött.** Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó több mint három havi távollét után ma délelőtt tíz órakor Fiuméba érkezett. Még szerencse, hogy az angol flotta nem kerüli el Fiumét.

— **Földrengés.** Szombaton éjjel 3 órakor gyöngye földrengés volt érezhető Fiumében. A tengerészeti akadémia szeizmográfiai készülékei szerint a földrengés 3 óra 15 perc és 30 másodperckor kezdődött és 4 óra 42 perckor és 72 másodperckor ért véget. Reggel felé újabb távolabbi földrengést jelzett a készülék.

— **Desinficiált telefonkagyló.** A londoni híres orvos, dr. Francis J. Allan tuberkulózis bacillusokat fedezett fel a telefonkagylókban. A londoni főposta egyik nyilvános fülkéjében ugyanis a beszélő kagylóra olyan készüléket helyeztet el, mely a lehelleletet felfogja. A lerakódott anyagból beoltott két tengeri nyulat. Ezek közül az egyik 23, a másik 27 nap leforgása alatt mult ki — tüdővészben. A londoni tőzsde a postával szerződést kötött, melyben a posta kötelezte magát arra, hogy a tőzsde 50 telefon beszélgető-kagylóját naponta desinficiálja. Nem ártana nálunk se gondoskodni arról, hogy ilyen módon a tüdővész tovább ne terjedhessen.

— **Kivándorlás.** Az utlevél statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint a magyar birodalomban 1908 májusban 8676 utlevelet váltottak. Ezen utlevelekkel kivándorlásra jogosítottak 3832, egyéb célból külföldre való utazásra pedig 9055 egyén. A kivándorlásra jogosítottak közül 2500-nak az utlevele Amerikába szült. Az előző hónapban a magyar birodalomban 9002, az előző év május havában pedig 20,559 utlevelet váltottak. A ki- és visszavándorlási statisztikai adatgyűjtés eredménye szerint május folyamán 3314 egyén vándorolt ki, 2272 utlevéllel és 442 utlevél nélkül. A kivándorlók közül 1579 Amerikába ment. Az 1907. év május hónapjához képest erősen csökkent a kivándorlás, amennyiben 1907. májusban 16,739 volt a kivándorlók száma, a csökkenés e hónapban Magyarországon és a társországokban egyaránt igen jelentékeny volt.

— **Bábaösztdíjak.** A pécsi m. kir. bábaképző intézet téli tanfolyama, egyéb iskolához hasonlóan szeptember 1-én kezdődik s magyar és német nyelven öt hónapig azaz 1909. január hó végéig tart. Az egész tanulás költsége, a lakást és ellátást is beleértve, mintegy 180 korona. 40 éven felül csak kivételesen vesznek fel olyanokat, kik már tanultak két hónapig és cédulát kaptak, most pedig rendes oklevelet óhajtanak szerezni. Szegény tanulók teljes vagy fél összegű ösztöndíjat is kaphatnak, különösen, ha olyan községekbe mennek letelepedni, hol okleveles bába még nincs. Kérvényüket az ilyenek a tanfolyam megkezdése előtt küldjék be az intézetnek, felszerelve keresztlevelel és erkölcsi bizonyítványval. — A beiratás szeptember hó 10-éig tart. Magáért a főlvetelért külön folyamodni nem szükséges.

— **A kikötőből.** Julius 13. Érkezett: „Elektra” osztrák gőzös Szmirnából 20 tonna vegyes áruval; „Szápáry” magyar gőzös Marsseleiből 210 tonna vegy. áruval; „Gigant” hadihajó Pólából; „Francesca” olasz vitorlás Cataniból 530 tonna kénnel. Indult: „Gigant” hadihajó Pólába; „Dubac” osztrák gőzös Bucariból Triesztbe üresen.

— **Meglopott kivándorló.** Vörös Ferenc 28 éves földműves, aki a „Slavonia” gőzessel Amerikába akart utazni, följelentést tett a rendőrségen, hogy a hónaton Fiuméba jövet ellopták 300 korona készpénzét. A rendőrség nyomoz a tettes után.

— **Baleset a villamosvezeték miatt.** A Corsia Deákon, a De la Ville szálló előtt ma elszakadt a villamosvezeték. A felületes óvóintézkedések miatt könnyen végzetessé válható baleset történt. Két ló arra haladt s a vezeték-re lépett, amelynek árama lecsapta őket a földre. A két ló sokáig vergődött az áram miatt, míg végre Hopp Vince, a Korona-venedéglő tulajdonosa segített a lovak megmentésén, ami sikerült is. A hatóság ilyen nemtörődömsége könnyen emberéletben is kárt tehetett volna.

Távirat ◀▶ Telefon.

Az angol hajóraj útja.

TRIEZT, jul. 13. Az angol hajóraj tegnap reggel elhagyta Triesztet s Pólába vette útját. A hajóraj alkalmasint 17-én érkezik Fiuméba.

A horvát bán a tenger-melléken.

CIRKVENICA, jul. 13. Rauch Pál báró horvát bán körútjában Zengbe érkezett, ahonnan automobiljában Noviba hajtatott. Ott a tüntetők majdnem fölborították kocsiját. Ezután Cirkvenica felé vette útját, de ott sodronnyal zárták el az utat. Az akadályokat a bánnak és kíséretének kellett elhárítania. Hogy a merényleteket ki követte el, nem tudni. A bán Cirkvenicából Portoréba indult s onnan Szusákra jön.

Kossuth Ferenc állapota.

KARLSBAD, jul. 13. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter izületi fájdalmai még mindig nem szüntek meg. Az orvosok a legnagyobb nyugalommal rendelik. Szerényi József kereskedelmügyi államtitkár tegnap látogatást tett a miniszternél s ez alkalommal fontos ügyeket intéztek el. Az államtitkár még tegnap visszatázott Budapestre.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

Öngyilkos család.

BUDAPEST, jul. 13. A leleplezett bankcsalók egyike Loránt Félix, a budapesti Neumann testvérek cég társa öngyilkos lett. Letartóztatásától csak néhány óra választotta el. Megállapították, hogy világító gázzal mérgezte meg magát.

Öngyilkos huszárszázados.

ZIMONY, jul. 13. Baltás János nyugalmazott huszárszázados ma föbelötte magát.

Nagy földrengés Triesztben.

TRIEZT, jul. 13. Triesztben ma hajnalban nagy földrengés volt. Több kémény bedőlt. Sebesülés is történt.

Az új debreceni püspök.

HAJDUBÖSZÖRMÉNY, jul. 13. A tiszántúli egyház mai közgyűlésén az elhunyt Kiss Áron helyébe Baltházár Dezső dr. esperest választották meg püspökké.

Telefon-számok :

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VILLA TRIESTE - Lido Venecia

Elsőrangú Maison Meublé. Előkelő csendes ház.

Tulajdonos: Dr. Janovitz Guido orvosudor.

Rendelés a villában d. e. 11—12 és d. u. 3—4 órákor.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Egy jól jövedelmező

fióküzlet elszámolásra

átadó. Magyar, német s olasz nyelv megkivántatik. Bővebbet a kiadóban.

Marse L. Fiume

Via Governo (Corso).

Ujjonnan érkezett szalma- és nemezkalapok a legelső bel- és külföldi gyárakból. Gyermekek-különlegességek. Panama-kalapok.

Pályázati Hirdetmény.

Alulírott társaságnál a mai naptól visszavonásig pályázat hirdettetik a következő állások betöltésére; körülbelül: 6 hosszujáratu tengerészeti kapitányi, 44 kereskedelmi tengerészeti hadnagyi vagy nagyparthajózási vezetői állásra, a kik hajótiszti minőségben lesznek a társaság hajóin alkalmazva. Azonkívül körülbelül hat (6) I. oszt. gépészi, husz (20) II. oszt. gépészi, huszonöt (25) III. oszt. gépészi helyre következő feltételek mellett

Hajótisztek fizetése :

Kapitányok parancsnoki minőségben a dalmát és olasz vonalakon közlekedő hajókon :

az 1. 2. (bezárólag) szolgálati évben havi 240 (évi 2880 k.)
a 3. 4. " " " " " " 270 (" 3240 k.)
az 5. szolgálati évtől kezdve " " " " " " 300 (" 3600 k.)

A Fiume-cattaroi- és gravosai vonalak illetőleg gyorsjáratok parancsnokai a behajózás tartamára havi 30.— kor. pótlékot fognak élvezni.

Hajótisztek a dalmát és olasz vonalak hajóin :

az 1. és 2. (bezárólag) szolgálati évben havi 140 (évi 1680 k.)
a 3. és 4. " " " " " " 180 (évi 2160 k.)
az 5. szolgálati évtől kezdve havi " " " " " " 210 (évi 2520 k.)

A Fiume-cattaroi- és gravosai gyorsvonalakon lévő hajótisztek havi 10.— kor. pótlékot élveznek a behajózás tartamára.

Kapitányok a Zaráig és Triesztig terjedő vonalak szolgálatában :

az 1. és 2. (bezárólag) szolg. évben havi 140 (évi 1680 k.)
a 3. 4. " " " " " " 180 (" 2160 ")
az 5. " 6. " " " " " " 210 (" 2520 ")
a 7. szolgálati évtől kezdve " " " " " " 240 (" 2880 ")

Gépészek fizetési :

Első osztályú gépészek a dalmát és olasz vonalak hajóin

az 1. bezárólag a 4. szolgálati évig havi 240 (évi 2880 k.)
az 5. szolgálati évtől kezdve " " " " " " 280 (" 3360 ")

A Fiume-Cattaro és gravosai gyorsvonalak hajóin szolgáló teljesítő gépészek a behajózás tartamára havi 30 korona pótlékot fognak élvezni.

II. osztályú gépészek a dalmát és olasz vonalak hajóin

az 1. és 2. (bezárólag) szolg. évben havi 140 (évi 1680 k.)
a 3. " 4. " " " " " " 180 (" 2160 ")
az 5. szolgálati évtől kezdve " " " " " " 200 (" 2400 ")

A Fiume-Cattaro és gravosai gyorsvonalakon szolgáló teljesítő gépészek a behajózás tartamára havi 10 korona pótlékot fognak élvezni.

A Zaráig és Triesztig terjedő helyi vonalakon szolgáló teljesítő gépészek

Az 1. és 2. (bezárólag) szolgálati évben havi 140 (évi 1680 k.)
a 3. és 4. " " " " " " 170 " 2040 "
az 5. és 6. " " " " " " 200 " 2400 "
a 7. szolgálati évtől kezdve " " " " " " 220 " 2640 "

Minden hajótisztnak a fizetésen felül az élelmezésnek természetben való ellátása is biztosított és ahol azt a társaság nem tartja saját számlájára, a hajóparancsnok naponta 3 kor. és az összes többi hajótiszt naponta 2 kor. pótlékot kap e címen. Az élelmezési pótlék megszűnik betegség, szabadság vagy más oknál fogva történt kihajózás esetén.

Minden hajótiszt az egyenruha használatáért kap azonkívül havi 10 koronát.

A rendkívüli szolgálatért, helyettesítésért stb. fenálló többi illeték a szolgálatba való fölvétel alkalmával fog megállapítani.

A társulati orvos ajánlatára betegség következtében történt kihajózás esetén, a kapitányok és gépészek betegsüjük első 3 (három) hónapja alatt teljes fizetésüket kapják készpénzben, élelmezési vagy egyéb illeték nélkül. Ha a betegség ezen túl is terjedne, a rendes fizetés a következő 3 (három) hónapra annak felére szállítatik le, míg a betegség következtében történt kihajózás után elmúlt 6 hónapon túl a betegre nézve megszűnik minden fizetés iránti igényjogosultság.

Tartós szolgálatképtelenség esetén a nyugdíj-alap szabályai értelmében fog eljárni az illetővel szemben. A társaság ezenkívül betegség esetén gyógyszereket és orvost bocsát rendelkezésre.

A társaság szolgálatában való felvétel még a következő feltételekhez van kötve :

A szolgálatra csak egészséges szervezetű és életkorra nézve 25 évnél nem fiatalabb a 40-ik élet pedig meg nem haladt kapitányok, illetve 20 évnél nem fiatalabb és legfeljebb 35 éves gépészek alkalmaztatnak. A társaság azonban fen tartja magának, hogy e tekintetben kivételnek helyt adhatson.

Egyenlő feltételek mellett első sorban a magyar állampolgárok és azok részesülnek előnyben, akik a cs. és kir. haditengerészetnél teljesítették szolgálatot.

Felvétel egy évi próbaidőre történik, mely idő alatt teljesített kifogástalan szolgálat után a hajótiszt végleges minőségben alkalmaztatik.

Az ajánlatok személyesen, írásbelileg és táviratilag is beterjeszthetők.

A szolgálatba való belépés azonnal is történhetik.

Fiume, 1908. július hó 10-én.

Magyar-Horvát Tengeri
Gőzhajózási Részvénytársaság.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.

Raktárak Via delle Pille 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban, mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben

„KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kiváló ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.**SPORT VENDÉGLŐ**

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kiváló borok.

Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kiváló ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.**Prodam és Társa Fiume**

Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.

Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.**ROYAL SZÁLLÓ FIUME**

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasút mentén. Villamos világítás, lift, fürdőszobák stb. stb.

Table D'Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!

— 0 —

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Dr. Krisković Vladimir

fogorvosi műterme

FIUME,

Via del Porto I. emelet

Specialista aranyfogak s koronák betévesésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órákor.

**ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM**

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér

H. Schönberg ferfiszabó.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.**Kiváló konyha.****Minden időben friss halak.****Pálma - Hajviz**

a legjobb szer korpa és hullás ellen.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében).

és minden drogériában és fodrászszületben.

Olcsó cipőNagy vétel folytán bámulatol olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket
Szekulesz Sándor japán és kínai áruháza
FIUME, Via Alessandrina I.**FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD**
és olcsón tisztít s javít szakszerűen
férfi- s női ruhát**RADAKOVICS DÁNIEL FIUME**Vicolo dell' Ospedale 30
(Hungária szállóval szemben.)A kinek tartós jutányos **szobafestő, olajmázoló** vagy **cimfestő** munkára van pontos időben szüksége forduljon**Altberger Ignác**első fiumei magyar szoba- s cimfestőhöz Via Sanità (Adria palota)
Telefon 923.**„De la Ville“**

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyarság legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.**Nyomdai tanoncot**

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertőtleníti. Elarusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Használt és új
zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Globus**Hírlapügynökség.**

ujtság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).